

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/66/2016
Identifikačné číslo spisu: 3015200586
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3015200586.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľky: N. N., bytom S. P. XXXX, A. 1, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/148/2015-89 zo dňa 27. mája 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/148/2015-89 zo dňa 27. mája 2016 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 26. mája 2015, ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Topoľčany zo dňa 4. mája 2015 je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 55 %.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že odporkyňa zistila riadne skutočný stav a vec správne právne posúdila napadnuté rozhodnutie vydala v súlade so zákonom, preto ho potvrdil podľa § 250q ods. 2 OSP.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie z dôvodu nedostatočne prehodnoteného zdravotného stavu posudzujúcim lekárom v Trenčíne, na základe ktorého krajský súd dospel k

zamietnutiu jej žiadosti. Odvolaním sa domáha zmeny posudkového lekára, opätovného prehodnotenia jej zdravotného stavu a rozhodnutia o zvýšení invalidného dôchodku. Pripojila aj výsledky odborných vyšetrení, ktoré potvrdzujú jej nepriaznivý a neustále sa zhoršujúci zdravotný stav. Podaním z 8.2.2017 oznámila, že vzhľadom na to, že o d rozhodnutia krajského súdu nastali nové skutočnosti a jej zdravotný stav sa zmenil resp. zhoršil, zaslala nové lekárske správy a nálezy k posúdeniu veci.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu označila dôvody v ňom uvádzané, za neopodstatnené. Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili, pričom jej pochybnosti o správne posúdenom zdravotnom stave, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Preto odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p.), dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16. januára 2018 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenc invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa napadnutým rozhodnutím rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku. Podkladom pre uvedené rozhodnutie bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Topoľčany zo dňa 4.mája 2015, podľa ktorého navrhovateľka je invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 citovaného zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 55 %.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Topoľčany dňa 24. júla 2015, ktorý konštatoval, že po dôkladnom zhodnotení odvolania navrhovateľky nezistil nové, posudkovo závažné skutočnosti a preto zotrval na svojom pôvodnom posúdení.

Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia odporkyne, ústredie pracovisko v Trenčíne dňa 12.augusta 2015, ktorý po vyšetrení navrhovateľky a zohľadnení predložených lekárskeho nálezov v podrobnom posudku ustálil ako rozhodujúce zdravotné postihnutie - depresia stredne ťažká (kapitole V, položka 3., písm. b/ prílohy 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % (z rozmedzia 35-45 %) s tým, že pre ostatné ochorenia bola navýšená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o maximum 10 % na celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55%.

Posudkový lekár konštatoval, že navrhovateľka bola uznaná invalidnou od 29.07.2009 pre ochorenie chrbtice na 35+10 % a následne od 10.10.2011 na 45+10 % pre duševné ochorenie. Uviedol, že z medicínskeho hľadiska ide o depresívnu poruchu, ktorá od svojho počiatku v roku 2010 až doteraz je neustále stredne ťažkého stupňa. Vzhľadom na reaktívny pôvod ochorenia a stredný vek je posúdenie na hornej hranici zákonom stanoveného rozmedzia veľmi priaznivé.

Z posudku ďalej vyplýva, že navrhovateľka tiež trpí reumatickým ochorením, ktoré má polymorfné prejavy - od príznakov črevného ochorenia, ktoré histologicky nespĺňa kritéria ulceróznej kolitídy a prejavuje sa paradoxne zácpou, cez ochorenie očnej skléry spôsobujúcej opuchy očí až po kĺbne postihnutia, aktuálne s maximom na drobných kĺboch rúk, ktoré sú opuchnuté, na RTG však nie je prítomná erozívna symptomatológia. Reumatológ ochorenie označuje ako stredne ťažké. Takýto stav nemožno preto posúdiť v položke XV, A, 1.c/; v položke 1. b/ je miera poklesu maximálne 35 %. Ochorenie chrbtice po operácii je dlhodobu sprevádzané útlakom periférneho nervu - tzv. radikulárnym syndrómom L5/S1 vpravo, čomu zodpovedá posúdenie v položke XV, E, 4.b/ maximálne na 45 %. Je odôvodnené navýšenie o maximálnych možných 10 %, na celkových 55 %.

Podľa posudku navrhovateľka nežiada doplniť svoj diagnostický zoznam a nečaká na žiadne nové závažné odborné vyšetrenia, jej odvolanie neobsahuje žiadne nové skutočnosti, celkovo nie je dôvod na

zmenu doterajších posudkov.

Vzhľadom na ďalšie navrhovateľkou dodatočne predložené lekárske správy a nálezy (Gastroenterologické vyšetrenie z 09/2015, Očné vyšetrenie zo dňa 8.9.2015, Urologické vyšetrenie z roku 2015, Psychiatrické vyšetrenie z 08/2015, Hospitalizácia na gynekológii do 22.2.2016, Neurologické vyšetrenie zo dňa 4.3.2016, Alergiologické vyšetrenie zo dňa 8.3.2016, Hospitalizácia na reumatológii do 11.12.2015, Infektologické vyšetrenie zo dňa 11.2.2016, Endokrinologické vyšetrenie zo dňa 15.10.2015) bol jej zdravotný stav posudzovaný pre účely doplnenia posudku na vyžiadanie súdu posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne dňa 13. apríla 2016. Podľa posudku z novo doložených lekárskejších vyšetrení vyplýva, že v žiadnom z ochorení nedošlo k závažnému zhoršeniu, reumatológ upresnil diagnosticky záver reumatoidnej artritídy na syndróm podobný lupusu erytematodes, čo je autoimunitné ochorenie svalstva, ktoré sa zatiaľ neprejavuje atrofiou, prípadne jeho dystrofiou, prejavuje sa obmedzením pre dlhé státie a chôdzu, čo navrhovateľka uviedla aj pri prednese na KS. Ide o ľahký stupeň novo zisteného ochorenia zodpovedajúci položke XV, D, 1.a. - s mierou poklesu na 30-40 %. Nejedná sa o podstatné obmedzenie pohyblivosti a podstatné obmedzenie výkonnosti organizmu v položke 1 .b. - a nejedná sa o dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Podľa posudkového lekára navrhovateľka dosiahla najvyššiu možnú mieru poklesu pre rozhodujúce i iné zdravotné postihnutia, celkovo nie je dôvod na zmenu doterajších posudkov.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Všeobecne formulované námietky navrhovateľky uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa vyjadrujúce pochybnosti o náležitom posúdení jej nepriaznivého zdravotného stavu odvolací súd nepovažoval za dôvodné a preto neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým tento súd dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Všetky navrhovateľkou v správnom konaní predložené aktuálne lekárske správy (špecifikované v samotných posudkoch) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i O.s.p.) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Zdravotný stav navrhovateľky bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce

zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

K námietkam navrhovateľky odvolací súd pripomína, že v súlade s právnym poriadkom, konkrétne so zákonom o sociálnom poistení, je na účely invalidity oprávnený posudzovať zdravotný stav posudkový lekár. V prejednávanom prípade je zrejmé, že posudkoví lekári posúdili zdravotný stav navrhovateľky na základe všetkých odborných nálezov, ktoré im boli navrhovateľkou predložené a teda v čase posudzovania mali k dispozícii, tieto riadne vyhodnotili a svoje závery náležite zdôvodnili, pričom v konaní sa nepreukázali skutočnosti vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci, preto odvolací súd nepovažoval ničím nezdôvodnené dožadovanie sa zmeny posudkového lekára za dôvodné.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súd prvého stupňa (potom čo navrhovateľka v čase posudzovania jej zdravotného stavu pred posudkovým lekárom v zmysle poučenia opakovane prehlásila, že predložila všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá a aj napriek tomu v priebehu súdneho preskúmvacieho konania predkladala ďalšie lekárske správy a nálezy) poskytol navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať svoj zdravotný stav a na základe jeho pokynov nariadil ho v priebehu súdneho konania opätovne posúdiť.

Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporcu je zrejmé, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky, pričom vzali do úvahy a vyhodnotili všetky ňou predložené lekárske správy a na vyžiadanie súdu zaujali stanovisko aj k dodatočne predloženým lekárske správy špecifikovaným v samotnom posudku, na podklade ktorých posudkoví lekári v aktuálnom čase ustálili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím (t. j. také, ktoré je najzávažnejšie a najvýraznejšie ovplyvňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť) u nej je zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly VI, pol. 3, písm. b) prílohy č. 4 k zákona o sociálnom poistení s tým, že prihliadol i na ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto ich závery neboli spochybnené ani námietkami navrhovateľky vyjadrujúce jej subjektívny pocit nespokojnosti s takýmto posúdením.

K ostatným, v odvolacom konaní predloženým správam z lekárske vyšetrení (naposledy podaním z 10.2.2017) odvolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 250i ods. 1 vety prvej je pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, teda ku dňu 26. mája 2015, hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov so vzťahom k posudzovanému obdobiu prehodnotila svoje rozhodnutie. V zmysle § 71 ods. 2 zákona o sociálnom poistení pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti je rozhodujúci aktuálny zdravotný stav a na budúcu možnosť jeho zhoršenia sa neprihliada, toto však môže byť predmetom následného posudzovania aktuálne zhoršeného zdravotného stavu v novom konaní. Pritom nie je možné opomenúť, že kým správy z lekárske vyšetrení aktuálneho zdravotného stavu navrhovateľky stavu vydané v dobe blízkej po vydaní preskúmvaného rozhodnutia, mohli mať ešte prípadne vzťah k jeho zdokumentovaniu v období jeho posudzovania odporkyňou (ktoré je predmetom tohto preskúmvacieho konania súdom), navrhovateľkou ďalej (aj počas odvolacieho konania) predkladané (vo viacerých prípadoch opakovane a aj s tými, ktoré už boli vyhodnotené posudkovými lekármi) správy z následných lekárske vyšetrení z obdobia od 29.06.2016 do 26.01.2017 vystavené so značným časovým odstupom po vydaní preskúmvaného rozhodnutia, objektívne strácajú relevanciu k stavu v čase vydania napadnutého rozhodnutia (navrhovateľka sama pripomína, že sa týkajú nových skutočností a zmeneného resp. zhoršeného zdravotného stavu) a tak nereflektovanie ich obsahu v štádiu súdneho preskúmvacieho konania nemožno odporkyni objektívne vytýkať.

Navrhovateľka ani podaným odvolaním nespochybnila, že jej zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutých rozhodnutí neodôvodňoval vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a teda zvýšenie invalidného dôchodku.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhoveli. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .